

## **Örugg kertaframleiðsla – ábyrgð framleiðenda**

Neytendastofa hefur fengið ábendingar um kertaframleiðslu hér á landi sem ekki uppfyllir grunnkröfur sem gerðar eru varðandi öryggi. Um markaðssetningu kerta, þ.e. sölu á eigin framleiðslu gilda ákveðnar reglur sem framleiðendum ber að fylgja til að draga megi úr líkunum á því að slys hljótist af kertanotkun.

Neytendavörur eins og kerti falla undir lög nr. 134/1995 um öryggi vöru og opinbera markaðsgæslu en þar segir að einungis megi markaðssetja örugga vöru. Örugg vara merkir sérhverja vöru sem við eðlileg eða fyrirsjáanleg notkunarskilyrði, þ.m.t. endingartíma, svo og kröfur sem gerðar eru um uppsetningu, viðhald og hvernig hún skal tekin í notkun, telst vera hættulaus fyrir einstaklinga, heilsu þeirra og eignir enda fullnægir hún almennum kröfum sem gerðar eru vegna almanna hagsmuna um öryggi og vernd heilsu, svo og umhverfis. Alla framleiðslu ber að merkja með nafni framleiðenda.

### **Staðlar um kerti**

Samkvæmt lögnum telst vara örugg ef hún uppfyllir skilyrði sem fram koma í íslenskum stöðlum. Um kertaframleiðslu gilda staðlar þar sem kemur fram hvernig eigi að búa til kerti, hvernig þau skuli prófuð og merkt þannig að þau teljist örugg fyrir markaðssetningu. Staðlar fyrir kerti eru:

**ÍST EN 15493:2007 Candles – Specification for fire safety**

**ÍST EN 15426:2007 Candles – Specification for soothing behaviour**

**ÍST EN 15494:2007 Candles – product safety labels**

Mikilvægt er að kertaframleiðendur upplýsi neytendur um rétta notkun kerta áður en ljósín eru tendruð. Upplýsingar skulu vera skriflegar þ.e. í texta og/eða með viðeigandi táknum. Það er því að ýmsu að hyggja fyrir kertaframleiðendur, bæði stóra sem smáa – svo að tryggja megi öryggi neytenda sem kjósa að nota þeirra framleiðslu.

Neytendastofa bendir framleiðendum á að kaupa og kynna sér ávallt alla staðla sem gilda um framleiðslu þeirra áður en framleiðsla hefst og varan er markaðssett til neytenda.

### **Skreytt kerti – nýr framleiðandi**

Framleiðsla og markaðssetning á kertum fer víða fram hér á landi. Tólmstundaverslanir hafa auk þess gert það enn auðveldara fyrir einstaklinga að steypa og forma sín eigin kerti til eigin nota. Þegar kerti eru keypt fullsteypt og síðan máluð eða skreytt með það að markmiði að selja þau telst sá sem breytir vörunni framleiðandi þar með ábyrgðaraðili vörunnar, sbr. 4. gr. laga nr. 134/1995. Þá er mikilvægt að huga að því að kertin séu skreytt einungis með þar til gerðum viðurkenndum efnum sem nota má til skreytingar á kertum. Það hefur gerst að logi á kerti, sem skreytt hefur verið með glansmynd eða annars konar eldfimum efnum hafi náð til skreytinganna og kveikt í ytra byrði þess. Um leið hefur þetta skapað verulega eldhættu. Því þarf að huga vel að því að kertið í held sinni sé framleitt/búið til í samræmi við þær kröfur sem settar eru fram í stöðlum sem gilda um kerti.

### **Skaðsemisábyrgð – ábyrgð á tjóni vegna ágalla vöru**

Í lögum nr. 25/1997, um skaðsemisábyrgð er kveðið á um skaðabótaábyrgð framleiðanda og dreifingaraðila á tjóni sem hlýst af ágalla vöru sem þeir hafa framleitt eða dreift. Framleiðandi telst vera sá sem býr til fullunna vöru. Framleiðandi ber ekki ábyrgð á tjóni ef hann sannar að hann hafi ekki dreift vöru sem tjón hlaust af. Sama gildir ef framleiðsla og dreifing fer ekki fram í atvinnuskyni. Í þeim tilvikum getur reynt á almennar reglur skaðabótalaga. Ábyrgð framleiðanda vegna líkamstjóns, þ.á.m. dauðaslysa, sem rakið er til vöru sem er nákvæmlega eins og haldin sama ágalla getur samkvæmt ákvæðum laganna numið allt að 70 milljónum evra. Nánari reglur og undanþágur framleiðanda er að finna í áðurnefndum lögum um skaðsemisábyrgð.

Frekari upplýsingar um réttindi neytenda og skyldur framleiðenda varðandi kertaframleiðslu er unnt að fá hjá Neytendastofu.